

Казус 11

Невербалното разстройство на ученето е неврологично състояние, което засяга способността на човек да интерпретира и използва невербални знаци, като езика на тялото, изражението на лицето и тона на гласа. Хората с това разстройство може да имат затруднения с пространственото осъзнаване, визуално-пространствената обработка и фините двигателни умения. Те могат също да се борят със социални умения, абстрактно мислене и изпълнително функциониране, което включва умения като планиране, организиране и приоритизиране на задачи.

Описание: Айсте, която е 8-годишно момиче, има нежелание и неспособност да изследва нови неща и трудно поддържа равновесие. Липсва ѝ самочувствие и умения за поведение в нови ситуации, среща трудности в комуникацията и вземането на решения. Не може да схване голямата картина в уроците, трудно разбира пространствените връзки и отношения. Липса на емпатия, промени в настроението, безпокойство, депресия, страхови или тревожни реакции към промените. Момичето често се чувства объркано и обезпокоено и това състояние може да се прояви в поведението като разстройство с дефицит на вниманието и хиперактивност. Тя може да задава въпроси, които не са свързани с контекста на учене или комуникация, тъй като има затруднения с разбирането на този контекст. Често прави вербални коментари за своите невербални дейности, сякаш си помага да ги извърши. Може да говори свободно, но в речта ѝ липсва акцент, усет за голямата картина, тя обръща твърде много внимание на детайлите и не усеща невербалните реакции на другите към речта си. Има много фактически познания, но среща трудности при прилагането им в нови ситуации, при обобщаването, при решаването на проблеми.

Ключови думи: визуално-пространствени способности, генерализиране, социални и обучителни трудности, визуално-пространствени способности, тромавост, невербална комуникация, символи, жестове

Казус 11. Невербални нарушения на ученето

Инструмент 1

Заглавие: Как да разпознаем невербалните нарушения на обучението?

1. **С помощта на този инструмент можете да подозирате невербално разстройство на обучението.** Невербалното разстройство на ученето е неврологично състояние, което може да повлияе на способността на детето да разбира и интерпретира невербални знаци, като изражение на лицето и език на тялото. Децата с този проблем може да имат затруднения с пространствените умения, визуално-пространствената обработка и изпълнителното функциониране.
2. Ето някои признаци и симптоми:
 - 2.1 **Трудности със социалните взаимодействия:** Децата може да се борят със социалните взаимодействия и да изпитват трудности при разбирането на невербални знаци, като езика на тялото и изражението на лицето. Те може да имат проблеми със създаването и поддържането на приятелства, интерпретирането на сарказъм или хумор или разчитането на социални знаци в групови ситуации.
 - 2.2 **Силни страни във вербалните способности:** Докато децата с този проблем може да изпитват затруднения с невербалната комуникация и визуално-пространствената обработка, те може да имат силни вербални способности, като голям речников запас, напреднала граматика и отлично разбиране при четене.
 - 2.3 **Трудности с визуално-пространствени умения:** Децата може да имат затруднения с визуално-пространствени умения, като четене на карти или разбиране на геометрични форми. Те може да имат затруднения с визуалната организация и да се борят със задачи, които включват множество стъпки или изискват предварително планиране.
 - 2.4 **Трудности с изпълнителното функциониране:** Децата с този тип разстройство може да се борят с изпълнителните функционални умения, като планиране, организация, управление на времето и решаване на проблеми.
 - 2.5 **Трудности с математиката и науката:** Децата от тази група може да се борят с математиката и науката, особено със задачи, които включват визуално-пространствени умения.

3. Инструкции / Методология / Препоръки как да използвате инструмента

Има няколко задачи, които могат да се използват за оценка на невербалното разстройство на ученето при деца. Ето няколко примера:

1. **Задача за проектиране на блокове:** В тази задача детето трябва да подрежда блокове, за да съответства на даден модел или дизайн. Децата може да срещнат трудности поради затруднения с визуално-пространствената обработка.

2. **Задача за зрително-моторна интеграция:** Тук детето трябва да копира поредица от форми или дизайни с помощта на хартия и молив. Може да се затрудни с тази задача поради затруднения с визуално-пространствената обработка и зрително-моторната интеграция.
3. **Задача за правене на пътека:** Детето трябва да свърже поредица от точки в ред, със или без цифри или букви, които да ги насочват. Може да срещне пречки поради затруднения с визуално-пространствената обработка и изпълнителното функциониране.
4. **Задача за рисуване на часовник:** Този път детето трябва да нарисува часовник и да настрои стрелките на определено време. Може да се затрудни заради препятствията във визуално-пространствената обработка и изпълнителното функциониране.
5. **Задача за визуална памет:** Детето трябва да гледа картина или поредица от снимки и след това да си припомни детайли от паметта. Може да се затрудни заради трудности с визуално-пространствената обработка и работната памет.

Ето пример за задача за рисуване на часовник:

В този пример детето е помолено да нарисува циферблат на часовник и след това да настрои стрелките на определено време, като например 10:30. Оценителят може също да помоли детето да нарисува други специфични детайли, като числата на циферблата на часовника или стрелките за час и минута.

4. Тълкуване на резултатите

След това оценителят трябва да оцени чертежа въз основа на специфични критерии, като точност на циферблата на часовника, правилно разположение на стрелките и включване на други детайли. В допълнение към точността на циферблата на часовника, правилното разположение на стрелките и включването на други детайли, има няколко други фактора, които оценителят може да вземе предвид, когато оценява задачата за рисуване на часовник. Тези фактори могат да варират в зависимост от целта на оценката и конкретните използвани критерии. Ето няколко примера:

1. **Размер и пропорция:** Оценителят може да погледне размера и пропорцията на циферблата и стрелките на часовника, за да се увери, че са пропорционални един на друг и на цялостния чертеж.
2. **Пространствена организация:** Оценяващият може да погледне разположението и разстоянието между цифрите и стрелките върху циферблата на часовника, за да определи дали детето разбира добре пространствената организация.
3. **Концептуално разбиране:** Оценяващият може да разгледа способността на детето да разбира концепцията за време, като например дали детето правилно настройва стрелките на дадено време.
4. **Изпълнително функциониране:** Оценителят може да разгледа способността на детето да планира и организира работата си, както и способността му да използва работната памет и да поддържа вниманието по време на задачата.
5. **Ключови думи:** невербално разстройство, разстройство на обучението
6. **Връзки за повече информация:**

Ето някои връзки с информация за невербалното разстройство на ученето при деца:

1. Understood.org: Разбиране на невербалните обучителни затруднения при децата: <https://www.understood.org/articles/en/nonverbal-learning-disabilities>
2. Child Mind Institute: Невербално разстройство на ученето (NVLD): <https://childmind.org/guide/nonverbal-learning-disorder-nvld/>
3. Американска психологическа асоциация: Невербални обучителни затруднения при деца: <https://www.apa.org/topics/learning/nonverbal>
4. Национален център за обучителни затруднения: Невербални обучителни затруднения: <https://www.nclد.org/types-learning-disabilities/nonverbal-learning-disabilities/>
5. LD Online: Невербални обучителни затруднения: https://www.ldonline.org/article/Nonverbal_Learning_Disabilities

